

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA NADZOR PRORAČUNA

STALIŠČE URADA RS ZA NADZOR PRORAČUNA S PODROČJA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

**Izvajanje notranjega revidiranja glede na zahteve Zakona o nujnih
ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema**

št. zadeve: 0601-23/2022/2

Ljubljana, december 2022

KAZALO

1. UVODNA DOLOČILA	3
2. STALIŠČE URADA RS ZA NADZOR PRORAČUNA V ZVEZI Z IZVAJANJEM NOTRANJEGA REVIDIRANJA GLEDE NA ZAHTEVE ZAKONA O NUJNIH UKREPIH ZA ZAGOTOVITEV STABILNOSTI ZDRAVSTVENEGA SISTEMA	3

1. Uvodna določila

Na podlagi 2. odstavka 101. člena Zakona o javnih financah,¹ 4. člena Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ² ter izhajajoč iz Usmeritev za državno notranje revidiranje, Urad RS za nadzor proračuna izdaja stališče s področja notranjega nadzora javnih financ, ki se nanaša na izvajanje notranjega revidiranja glede na zahteve Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (v nadaljevanju: ZNUZSZS).³

V skladu s prednostnim vrstnim redom uporabe pravil pri notranjem revidiranju, stališče spada v raven obveznih pravil državnega notranjega revidiranja.

2. Stališče Urada RS za nadzor proračuna v zvezi z izvajanjem notranjega revidiranja glede na zahteve ZNUZSZS

V skladu z določili ZNUZSZS se za zdravstvene zavode, ki jih ustanovi Republika Slovenija, upoštevajo **dodatne zahteve** v zvezi z uporabo naslednjih standardov Usmeritev za državno notranje revidiranje:

❖ 1000 – Namen, pristojnost, odgovornost in naloga

Pri opredeljevanju narave razmerij funkcijske odgovornosti vodje notranje revizije do predstojnika (direktorja) zavoda ter organa nadzora (sveta zavoda) v internem aktu, ki ureja dejavnost notranjega revidiranja oz. v pogodbi, ki jo zavod sklene z zunanjim izvajalcem storitev notranjega revidiranja, je potrebno upoštevati, da ne glede na določilo Pojmovnika Usmeritev za državno notranje revidiranje, ki se nanaša na obrazložitev izrazov »Odobritev organa nadzora« ter »Odobritev posloводства«:

- svet zavoda izvede postopek izbire notranjega revizorja;
- pogodbo z zunanjim izvajalcem notranje revizije sklene predstojnik organa nadzora (predsednik sveta zavoda);
- letni načrt notranje revizije sprejmeta oz. potrdira predstojnik (direktor) zavoda ter organ nadzora (svet zavoda).

Ne glede na to, ali je v letu 2022 zdravstveni zavod, ki ga ustanovi Republika Slovenija, do pričetka uveljavitve ZNUZSZS že zagotovil notranje revidiranje, mora na podlagi določil 5. člena ZNUZSZS tudi za leto 2022 zagotoviti notranje revidiranje področij (1) upravljanja čakalnih seznamov, čakalnih dob, vzrokov zanje in predlogov za njihovo odpravo ter (2) izkoriščenosti zmogljivosti (prostorov, opreme in kadrov), pri čemer se pri notranjerevizijskem pregledu izkoriščenosti kadrovske zmogljivosti ugotavljajo tudi odmiki glede na standarde Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Izsledke teh notranjerevizijskih poslov v tem primeru vodja notranje revizije posreduje predstojniku (direktorju) zavoda ter organu nadzora (svetu zavoda) najkasneje do 30. 6. 2023. Skupaj z izsledki teh notranjerevizijskih poslov vodja notranje revizije poda tudi opredelitev, ali se v zdravstvenem zavodu z javnimi sredstvi, namenjenimi za opravljanje javne službe, upravlja kot dober gospodar.

V zdravstvenih zavodih, ki jih ustanovi Republika Slovenija ter imajo že organizirano in delujočo notranjerevizijsko službo, je za izvajanje notranjega revidiranja po ZNUZSZS odgovoren vodja notranjerevizijske službe. V teh primerih svet zavoda ne izvede postopka izbire notranjega revizorja.

¹ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US.

² Uradni list RS, št. 72/02.

³ Zakon o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema, Uradni list RS, št. 100/22.

❖ **2010 – Načrtovanje (vključno s standardom SNR2010.SLO.DNR)**

Vodja notranje revizije v letni načrt notranje revizije, ki ga pripravi na podlagi predhodno izdelane revizijske ocene tveganja, obvezno vključi tudi (1) revizijo upravljanja čakalnih seznamov, čakalnih dob, vzrokov zanje in predlogov za njihovo odpravo ter (2) revizijo izkoriščenosti zmogljivosti (prostorov, opreme in kadrov), pri čemer se pri reviziji izkoriščenosti kadrovskih zmogljivosti ugotovljajo tudi odmiki glede na standarde Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Pri načrtovanju izvajanja notranjega revidiranja na zgoraj navedenih področjih, mora vodja notranje revizije upoštevati zahtevo po podaji zagotovil glede spoštovanja načel zakonitosti, preglednosti, uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti.

❖ **2020 – Sporočanje in odobritev (vključno s standardom SNR2020.SLO.DNR)**

Na glede na določilo Pojmovnika Usmeritev za državno notranje revidiranje, ki se nanaša na obrazložitev izrazov »Odobritev organa nadzora« ter »Odobritev posloводства«, se v primeru zdravstvenih zavodov, ki jih ustanovi Republika Slovenija, pri potrjevanju letnih načrtov notranje revizije upoštevajo določila ZNUZSZS. V primerih zagotavljanja notranjega revidiranja v teh zavodih sta za sprejem oz. potrditev letnega načrta notranje revizije zdravstvenega zavoda pristojna predstojnik (direktor) zavoda ter organ nadzora (svet zavoda), ki ga sprejmeta do konca marca za tekoče leto.

❖ **2060 – Poročanje poslovodu in organu nadzora (vključno s standardom SNR2060.SLO.DNR)**

Vodja notranje revizije v zdravstvenih zavodih, ki jih ustanovi Republika Slovenija, v letno poročilo notranje revizije poleg obveznih sestavin, ki jih zahtevata standard 2060 ter standard SNR2060.SLO.DNR vključi tudi opredelitev notranjega revizorja, ali se v zdravstvenem zavodu z javnimi sredstvi, namenjenimi za opravljanje javne službe, upravlja kot dober gospodar. To opredelitev vodja notranje revizije utemelji na sodilih, izdanih s strani ministrstva, pristojnega za zdravje, ki se objavijo tudi na spletnih straneh urada, pristojnega za nadzor proračuna.

Vodja notranje revizije letno poročilo notranje revizije za preteklo leto najpozneje do konca februarja tekočega leta naslovi na predstojnika (direktorja) zavoda in organ nadzora (svet zavoda), z njegovo vsebino pa seznaniti tudi urad, pristojen za nadzor proračuna. Vodja notranje revizije pridobi informacijo o potrditvi letnega poročila s strani sveta zavoda ter ga po potrditvi sveta zavoda v seznanitev posreduje ministrstvu, pristojnemu za zdravje in uradu, pristojnemu za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu.

V kolikor je zdravstveni zavod, ki ga ustanovi Republika Slovenija, do pričetka uveljavitve ZNUZSZS že zagotovil notranje revidiranje v letu 2022 ali z zunanjim izvajalcem že sklenil pogodbo o oddaji storitev notranjega revidiranja, vodja notranje revizije na podlagi izvedenega notranjega revidiranja oz. sklenjene pogodbe pripravi letno poročilo notranje revizije za leto 2022 do zaključka februarja 2023 in ga naslovi na predstojnika (direktorja) zavoda ter organ nadzora (svet zavoda), z njegovo vsebino pa seznaniti tudi urad, pristojen za nadzor proračuna. Izsledke notranjerevizijskih poslov (1) upravljanja čakalnih seznamov, čakalnih dob, vzrokov zanje in predlogov za njihovo odpravo ter (2) izkoriščenosti zmogljivosti (prostorov, opreme in kadrov), ki se v tem primeru na podlagi določil 5. člena ZNUZSZS opravijo poleg že izvedenega notranjega revidiranja v javnem zavodu v letu 2022, mora vodja notranje revizije posredovati predstojniku (direktorju) zavoda ter organu nadzora (svetu zavoda) najkasneje do 30. 6. 2023. Skupaj z izsledki teh notranjerevizijskih poslov vodja notranje revizije poda tudi opredelitev, ali se v zdravstvenem zavodu z javnimi sredstvi, namenjenimi za opravljanje javne službe, upravlja kot dober gospodar. Po potrditvi s strani sveta zavoda, vodja notranje revizije letno poročilo, vključno z izsledki notranjerevizijskih poslov navedenih področij ter opredelitvijo, ali se v zdravstvenem

zavodu z javnimi sredstvi, namenjenimi za opravljanje javne službe, upravlja kot dober gospodar, v seznanitev posreduje ministrstvu, pristojnemu za zdravje in uradu, pristojnemu za nadzor, kakovost in investicije v zdravstvu.

❖ **Standard izvedbe 2210.A3 (v zvezi s standardom 2210 – Cilji posla)**

Pri izvajanju poslov notranjega revidiranja, ki se nanašajo na podajanje zagotovil glede gospodarnosti upravljanja javnih sredstev, namenjenih za opravljanje javne službe, se uporabljajo sodila, ki jih izda ministrstvo, pristojno za zdravje ter se objavijo tudi na spletnih straneh urada, pristojnega za nadzor proračuna.

❖ **Standard 2320 – Proučitev in ovrednotenje**

Notranji revizorji, ki izvajajo notranje revidiranje področja (1) upravljanja čakalnih seznamov, čakalnih dob, vzrokov zanje in predlogov za njihovo odpravo ter (2) izkoriščenosti zmogljivosti (prostorov, opreme in kadrov) morajo svoje ugotovitve in izide posla utemeljiti na:

- ovrednotenju vodstvenih kontrol ter notranjih kontrol, namenjenih doseganju gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti poslovanja;
- preveritvi, ali so upoštevani vsi predpisi, ki opredeljujejo pravila vpisovanja in vsebino čakalnih seznamov in čakalnih dob;
- preveritvi, ali obstajajo notranja navodila in kontrole, ki zagotavljajo, da so čakalni sezname urejeni in usklajeni z zahtevami Nacionalnega inštituta za javno zdravje;
- preveritvi, ali obstajajo notranja navodila in kontrole, ki zagotavljajo realno čakalno dobo glede na izkoriščenost kadra, opreme in prostorov;
- preveritvi vzrokov za dejanske čakalne dobe in preveritvi podanih predlogov za njihovo odpravo najmanj na nivo najdaljše dopustne čakalne dobe;
- preveritvi, ali sta struktura in število zaposlenih po strokovnih profilih ustrezna glede na standarde iz prilog Splošnega dogovora in pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije;
- preveritvi, ali obstajajo notranja navodila in kontrole, ki zagotavljajo učinkovito izrabo opreme, še posebej opreme, ki je potrebna za opravljanje diagnostike, kjer so prekoračene najdaljše dopustne čakalne dobe (npr. MR, CT, RTG, UZ, CT-PET, ...);
- preveritvi, ali obstajajo notranja navodila in kontrole, ki zagotavljajo učinkovito izrabo prostorov, še posebej operacijskih dvoran oziroma prostorov, v katerih se izvajajo dejavnosti, kjer so najdaljše čakalne dobe;
- preveritvi, ali obstajajo notranja navodila in kontrole, ki zagotavljajo učinkovito izrabo bolnišničnih posteljnih kapacitet (npr. povprečna ležalna doba v zavodu v primerjavi z drugimi bolnišnicami oziroma panogo);
- preveritvi, ali obstaja sistem spremljanja podatkov o zasedenosti bolnišničnih postelj in operacijskih dvoran in ali ta sistem deluje učinkovito;
- preveritvi, ali obstajajo notranja navodila in kontrole, ki zagotavljajo učinkovito izrabo kadrovskih kapacitet:
 - 1) pri bolnišnicah predvsem kader, ki dela na obeh nivojih ambulate in bolnišnične obravnave;
 - 2) da so vsi zaposleni enakomerno obremenjeni v rednem delovnem času in izven rednega delovnega časa (nadure, dežurstvo);
- preveritvi, ali obstaja sistem spremljanja zasedenosti oziroma efektivne izrabe delovnega časa posameznih kadrov na bolnišničnem in ambulantnem nivoju (da ne prihaja do "neefektivnih" ur dela zdravstvenega osebja);
- preveritvi, ali so dosedanja priporočila notranjih revizij uresničena, kajti neupoštevanje priporočil pomeni opustitev dolžne skrbnosti organa upravljanja;
- ocenitvi, ali so zaznana tveganja, ki se pojavljajo v procesu dela (obvladovanje stroškov, realizacija programa) in ali je izdelan načrt obvladovanja teh tveganj;

- proučitvi upravljanja informacijske tehnologije (npr. številni informacijski sistemi med sabo posredujejo podatke, za katere nihče natančno ne ve, od kod vse pridejo in kam vse gredo, kar posledično vpliva na njihovo točnost);
- proučitvi upravljanja oz. razločevanja med javno in tržno dejavnostjo (npr. presoja različnih projektov Javne agencije za raziskovalno dejavnost (ARRS), evropskih projektov, kliničnih preizkušanj ter druge tržne dejavnosti ob upoštevanju ločenega spremljanja podatkov);
- proučitvi skupne obremenitve zaposlenega zdravstvenega kadra (v javnih zdravstvenih zavodih, koncesionarjih in zasebnikih);
- preveritvi zanesljivosti in neoporečnosti računovodskih in poslovnih informacij (npr. nabavno področje – javni razpisi).